

**PROGRAM WSPÓŁPRACY MINISTRA
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ
PODMIOTAMI WYMIENIONYMI W ART. 3 UST. 3
USTAWY O DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU
PUBLICZNEGO I O WOŁONTARIACIE
NA LATA 2018-2020**

PROJEKT

Spis treści

Wstęp	3
Cel główny i cele szczegółowe Programu	3
Cel główny	3
Cele szczegółowe	3
Zasady współpracy	4
Zakres przedmiotowy	5
Formy współpracy, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	6
Pozafinansowa	6
Konsultacje publiczne	6
Ciała opiniodawczo-doradcze	7
Honorowe patronaty	9
Inne formy pozafinansowej współpracy z sektorem pozarządowym	9
Finansowa	10
Powierzenie lub wspieranie wykonywania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie (lub dofinansowanie) jego realizacji - otwarte konkursy ofert	10
Realizacja programów finansowanych ze środków UE (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020)	10
Rola komórek organizacyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie kontaktów z organizacjami pozarządowymi	10
Departament Finansów	13
Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw działań związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	13
Priorytetowe zadania publiczne	14
Okres realizacji Programu	15
Sposób realizacji Programu	15
Wysokość środków planowanych na realizację Programu	15
Sposób oceny realizacji Programu	16
Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji	16
Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert	17

Wstęp

Organizacje pozarządowe odgrywają ważną rolę w każdym ustroju demokratycznym. Włączanie się obywateli w proces podejmowania decyzji i stanowienie prawa, pozwala uspołecznić te działania. Dzięki doświadczeniu i wiedzy pozyskanych od strony społecznej możemy tworzyć dobre regulacje i określać kierunki działalności, których kreowanie jest istotnym elementem funkcjonowania organizacji pozarządowych. Dla tych podmiotów udział w procesie decyzyjnym jest realizacją ich praw obywatelskich, dlatego tak ważne jest ujęcie w ramy programowe współpracy pomiędzy administracją a stroną społeczną.

Uspołecznienie podejmowania decyzji i stanowienie prawa, pozwala uruchomić proces wzajemnego uczenia się partnerów, który prowadzi do innowacyjnych i niekonwencjonalnych rozwiązań, przełamujących proceduralne bariery na drodze do osiągnięcia zamierzonych efektów.

Program współpracy Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2018-2020 jest opracowywany na podstawie art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.).

Opracowywaniu tego dokumentu przyświecała idea stworzenia ram dla sprawnej i efektywnej współpracy z organizacjami pozarządowymi - po to, by ułatwić udział strony społecznej w procesie tworzenia regulacji, kształtowaniu polityk publicznych i rozwiązań prawnych.

Cel główny i cele szczegółowe Programu

Cel główny

Stworzenie ram dla sprawnej i efektywnej współpracy MRiRW z organizacjami pozarządowymi, w tym określenie celów, zasad i priorytetów tej współpracy oraz sposobów jej realizacji, tak aby mogły być tworzone lepsze rozwiązania, uwzględniające potrzeby wszystkich zainteresowanych stron i ukierunkowane na realizację dobra wspólnego.

Cele szczegółowe

1. Integracja działań MRiRW ukierunkowana na podniesienie jakości współpracy MRiRW z organizacjami pozarządowymi.
2. Identyfikacja organizacji pozarządowych, które chciałyby nawiązać współpracę z MRiRW.
3. Uspołecznienie MRiRW poprzez jego otwartość na opinie i potrzeby obywateli.
4. Zapewnienie i ułatwienie udziału organizacji pozarządowych w procesie tworzenia polityk publicznych.
5. Promowanie dobrych praktyk współpracy MRiRW z organizacjami pozarządowymi, w tym zasad: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności oraz równości szans.

Zasady współpracy

Współpraca MRiRW z organizacjami pozarządowymi odbywa się w oparciu o zasady współpracy, które zostały określone w art. 5 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, są to:

ZASADA POMOCNICZOŚCI – problemy powinny być rozwiązywane na możliwie najniższym, odpowiednim szczeblu społecznym. Dzięki temu osoby doświadczające trudności mogą mieć wpływ na ich przezwyciężenie. Jednocześnie powoduje to ograniczanie interwencjonizmu administracji do wymiaru koniecznego. Zasada ta jest jednocześnie gwarancją partycypacji społecznej w procesie decydowania i współzarządzania.

ZASADA SUWERENNOŚCI STRON – polega na tym, że strony mają prawo do autonomii i odrębności w definiowaniu i poszukiwaniu sposobów rozwiązywania problemów i zadań. W wypadku relacji państwa z organizacjami pozarządowymi oznacza to, że obie strony powinny respektować swoją niezależność w działaniu.

ZASADA PARTNERSTWA – polega na ścisłej współpracy między administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi realizującymi wspólne cele na rzecz społeczeństwa. W myśl tej zasady, zakłada się istnienie efektu synergii, zgodnie z którym połączone działania są gwarancją osiągnięcia najlepszego rezultatu.

ZASADA EFEKTYWNOŚCI – środki publiczne powinny być wydawane w sposób racjonalny. Oznacza to świadome i celowe, oszczędne oraz planowe dysponowanie powierzonymi zasobami. Istotą niniejszej zasady jest wybór najefektywniejszej metody gospodarowania przy osiągnięciu rezultatów najwyższej jakości.

ZASADA UCZCIWEJ KONKURENCJI – opiera się na założeniu, iż zarówno instytucje reprezentujące administrację publiczną, jak i organizacje pozarządowe mają równe szanse i takie same prawa w rywalizacji o możliwość wykonania danego zadania publicznego. Konsekwentne kierowanie się niniejszą zasadą ułatwia wybór najlepszego realizatora. Zasada ta implikuje unikanie konfliktu interesów.

ZASADA JAWNOŚCI – zakłada wzajemne i rzetelne informowanie stron o planowanych kierunkach działań, budując tym samym obustronne zaufanie i przyczyniając się do tworzenia partnerskich relacji.

Ponadto współpraca MRiRW z organizacjami pozarządowymi powinna opierać się na zasadzie wzajemności. Oznacza to, iż strona rządowa zobowiązuje się do stosowania ustalonych partnerskich reguł współdziałania. Natomiast jednocześnie oczekuje się od organizacji pozarządowych zapewnienia wysokich standardów jakości prowadzonych działań, racjonalnego wykorzystywania powierzonych funduszy, dywersyfikacji źródeł finansowania, rzetelności przedstawianych danych i faktów, przewidywalności i konsekwencji w działaniach, koordynacji działań oraz gotowości do otwartego i rzeczowego opiniowania działań ze strony administracji publicznej.

Zakres przedmiotowy

Program wspiera i ułatwia współpracę Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z organizacjami pozarządowymi w zakresie wynikającym z ustawy z dnia 4 września 1997 roku o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 888, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1906) Zgodnie z tymi przepisami Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje trzema działami administracji rządowej, obejmującymi: rolnictwo, rozwój wsi i rynki rolne.

Obszar działań i kompetencji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (dalej także „MRiRW”) na podstawie treści przytoczonej ustawy dotyczy zadań w zakresie:

Rolnictwa – dział ten obejmuje sprawy:

- ✓ produkcji roślinnej i ochrony roślin uprawnych;
- ✓ nasiennictwa, z wyłączeniem leśnego materiału rozmnożeniowego;
- ✓ produkcji zwierzęcej i hodowli zwierząt;
- ✓ ochrony zdrowia zwierząt, weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego oraz ochrony zwierząt;
- ✓ nadzoru nad jakością zdrowotną :
  - środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego w miejscach ich pozyskiwania, wytwarzania, przetwarzania i składowania, a także w sprzedaży bezpośredniej, rolniczym handlu detalicznym oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej,
  - żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego w rolniczym handlu detalicznym
- ✓ nadzoru nad obrotem produktami leczniczymi weterynaryjnymi i wyrobami medycznymi stosowanymi w weterynarii;
- ✓ nadzoru nad zdrowotną jakością pasz oraz sprawy organizmów genetycznie zmodyfikowanych, przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych w zakresie niektórych zadań lub czynności określonych właściwymi przepisami;
- ✓ izb rolniczych, związków zawodowych rolników i organizacji społeczno-zawodowych rolników.

Rozwoju wsi – dział ten obejmuje sprawy:

- ✓ kształtowania ustroju rolnego państwa;
- ✓ ochrony gruntów przeznaczonych na cele rolne;
- ✓ scalania i wymiany gruntów, gleboznawczej klasyfikacji gruntów oraz podziału i ograniczenia nieruchomości na obszarze wsi;
- ✓ infrastruktury wsi, w szczególności:
  - melioracji, w zakresie spraw nieobjętych działem gospodarki wodnej, zaopatrzenia wsi i rolnictwa w wodę oraz oczyszczania ścieków i gospodarki odpadami,
  - elektryfikacji i gazyfikacji w zakresie spraw nieobjętych działem gospodarka oraz telefonizacji wsi w zakresie spraw nieobjętych działem łączność,

- prac urządzeniowo-rolnych na gruntach Skarbu Państwa;
- ✓ rozwoju przedsiębiorczości, w tym w szczególności podnoszenia kwalifikacji zawodowych, wspomagania pozarolniczych form aktywności zawodowej i gospodarczej mieszkańców wsi;
- ✓ ubezpieczenia społecznego rolników:

Rynków rolnych – dział ten obejmuje sprawy:

- ✓ przetwórstwa i przechowalnictwa rolno-spożywczego, jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych i mechanizmów regulacji rynków rolnych.

Formy współpracy, o których mowa w art. 5 ust. 2 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Program identyfikuje dwie podstawowe kategorie form współpracy MRiRW z organizacjami pozarządowymi:

Pozafinansowa, która obejmuje m.in. takie formy współpracy jak:

1. konsultowanie z organizacjami pozarządowymi kierunków działalności i projektów aktów normatywnych oraz innych dokumentów opracowywanych w MRiRW;
2. tworzenie ciał opiniotwórczo-doradczych, składających się m.in. z przedstawicieli sektora pozarządowego;
3. wspieranie przedsięwzięć organizowanych przez sektor pozarządowy poprzez przyznawanie honorowych patronatów MRiRW;
4. inne formy (np. konferencje/seminaria, itp.).

Finansowa, która polega m.in. na zleceniu organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych i przekazywaniu dotacji. Obejmuje ona m.in. takie formy współpracy jak:

1. powierzanie lub wspieranie wykonywania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie (lub dofinansowanie) jego realizacji - otwarte konkursy ofert;
2. realizację działań/projektów finansowanych ze środków UE (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020).

Pozafinansowa

Konsultacje publiczne

Konsultacje przygotowanych w MRiRW projektów, w tym aktów prawnych lub ich założeń, służyć mają uwzględnieniu opinii społeczeństwa obywatelskiego w procesie stanowienia prawa.

Konsultacje publiczne prowadzone są w sposób otwarty i powszechny, przy jednoczesnym zapewnieniu obywatelom możliwości wypowiedzenia się oraz otrzymania rzetelnej odpowiedzi na

zgłoszone uwagi. Każda organizacja pozarządowa ma możliwość przedstawienia opinii w zakresie konsultowanego projektu.

Organizator konsultacji zwraca szczególną uwagę, aby zagadnienia konsultowanego projektu były napisane zrozumiałym językiem. Odpowiedzi na zgłoszone uwagi udzielone powinny być w sposób merytoryczny, rzetelny, w trybie indywidualnym lub zbiorczym.

Wszystkie konsultacje publiczne przeprowadzane w MRiRW powinny opierać się o upowszechnione w administracji następujące zasady:

I. Dobra wiara – organizatorzy konsultacji są otwarci na odmienne zdanie uczestników konsultacji, również w zakresie zgłaszanych przez zainteresowane strony uwag, opinii oraz propozycji zmian w założeniach konsultowanych projektów. Ważna jest tutaj obustronna współpraca oraz zrozumienie odmiennych racji.

II. Powszechność – konsultowane projekty są dostępne publicznie (np. BIP RCL, BIP Ministerstwa) w taki sposób, aby każdy obywatel mógł się z nimi szczegółowo zapoznać oraz wyrazić swój pogląd.

III. Przejrzystość – informacje o celu, przebiegu oraz wyniku konsultacji muszą być powszechnie dostępne. Organizator dba o to, aby wszystkie zgłoszone uwagi oraz odpowiedzi organizatora były jawne, zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764).

IV. Responsywność – każdemu obywatelowi zgłaszającemu swoją opinię/uwagę do założeń konsultowanego projektu należy się rzetelna i merytoryczna odpowiedź udzielana bez zbędnej zwłoki, nie wykluczając przy tym możliwości udzielania odpowiedzi zbiorczych.

V. Koordynacja – aby konsultacje mogły zostać przeprowadzone w sposób prawidłowy, powinny one być koordynowane przez tzw. gospodarza konsultacji. Jest on odpowiedzialny za kwestie merytoryczne oraz organizacyjne w procesie przeprowadzania konsultacji.

VI. Przewidywalność – zasady przeprowadzania konsultacji powinny być określone w sposób przejrzysty i zrozumiały dla każdego obywatela, z uwzględnieniem okresu na dokonanie analizy nadesłanych uwag. Konsultacje powinny trwać, co do zasady, nie krócej niż 21 dni.

VII. Poszanowanie interesu ogólnego – ostateczne założenia konsultowanego projektu, niezależnie od liczby odmiennych opinii, powinny uwzględniać przede wszystkim dobro ogólne oraz interes publiczny.

Ciała opiniodawczo-doradcze

Merytoryczna współpraca MRiRW z sektorem pozarządowym odbywa się również poprzez dialog z ciałami opiniodawczo-doradczymi, w których zasiadają m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych. Są to m.in.:

Rada Dialogu Społecznego w Rolnictwie – powstała w 2016 r. na mocy Zarządzenia Nr 11 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 kwietnia 2016 r. jako organ pomocniczy.

W skład Rady wchodzi:

1. przedstawiciele posiadających osobowość prawną:
  - a) ogólnopolskich branżowych organizacji sektora rolno-spożywczego,
  - b) związków zawodowych rolników indywidualnych o zasięgu ogólnokrajowym,
  - c) społeczno-zawodowych organizacji rolników o zasięgu ogólnokrajowym,
2. przedstawiciel Krajowej Rady Izb Rolniczych.

Do zadań Rady należy prowadzenie dialogu społecznego w rolnictwie, mającego na celu w szczególności:

- 1) przedstawianie Ministrowi propozycji rozwiązań problemów dotyczących rolnictwa, obszarów wiejskich i sektora rolno-spożywczego;
- 2) opiniowanie i konsultowanie propozycji rozwiązań systemowych, dotyczących rolnictwa, obszarów wiejskich i sektora rolno-spożywczego, w tym dotyczących projektów aktów normatywnych, oraz zgłaszanie Ministrowi inicjatyw w tym zakresie;
- 3) przygotowywanie oraz przekazywanie Ministrowi stanowisk, opinii oraz informacji dotyczących rolnictwa, obszarów wiejskich i sektora rolno-spożywczego;
- 4) przedstawianie propozycji rozwiązań mających na celu doskonalenie współpracy zakładów przetwórczych z producentami rolnymi;
- 5) upowszechnianie wśród podmiotów wchodzących w skład Rady wiedzy o nowych regulacjach prawnych dotyczących rolnictwa, obszarów wiejskich i sektora rolno-spożywczego.

Rada do spraw Rolnictwa Ekologicznego – działa w oparciu o postanowienia zarządzenia nr 19 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 czerwca 2016 roku.

W skład Rady do spraw Rolnictwa Ekologicznego wchodzi przedstawiciele środowisk rolniczych działających w obszarze rolnictwa ekologicznego, jednostek naukowo-badawczych oraz jednostek administracji i jednostek certyfikujących w rolnictwie ekologicznym.

Do zadań Rady należy:

- 1) opiniowanie, konsultowanie i przedstawianie propozycji rozwiązań systemowych w rolnictwie ekologicznym oraz zgłaszanie inicjatyw w tym zakresie,
- 2) wspieranie przedsięwzięć służących rozwojowi rolnictwa ekologicznego i rynku żywności ekologicznej,
- 3) upowszechnianie wiedzy o nowych regulacjach prawnych oraz wytycznych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczących rolnictwa ekologicznego w kraju i za granicą,
- 4) popularyzacja osiągnięć rolnictwa ekologicznego w kraju i za granicą,
- 5) opiniowanie, konsultowanie i przedstawianie propozycji rozwiązań, działań oraz realizacji celów wskazanych w Ramowym Planie Działań dla Żywności i Rolnictwa Ekologicznego w Polsce na lata 2014-2020.

Rada do spraw hodowli koni – działa na podstawie art. 7 ust. 4 pkt 5 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2012 r. poz. 392 oraz z 2015 r. poz. 1064). Na tej podstawie Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi powołał ww. Radę zarządzeniem nr 12 z dnia 30 kwietnia 2016 roku w sprawie powołania Rady do spraw hodowli koni. Rada jest organem pomocniczym Ministra

Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie niezbędnych działań naprawczych i rozwojowych dotyczących hodowli koni.

Do zadań Rady należy:

- 1) ocena sytuacji koni w Polsce, określenie zagrożeń rozwoju dla tego kierunku hodowli oraz sformułowanie zaleceń dla działań naprawczych i kierunków rozwoju hodowli,
- 2) przygotowanie strategii koni w Polsce, dostosowanej do potrzeb rolnictwa, rekreacji, jeździectwa oraz wyścigów konnych,
- 3) opiniowanie i doradztwo z zakresu zachowania bioróżnorodności i wdrażania postępu biologicznego w hodowli koni w Polsce,
- 4) opiniowanie programu działań w zakresie hodowli koni, mającej na celu realizację strategii hodowli koni w Polsce,
- 5) ocena realizacji strategii hodowli koni w Polsce oraz postępu biologicznego i zachowania bioróżnorodności.

Ponadto w resorcie rolnictwa funkcjonuje liczna grupa innych organów pomocniczych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi tj. komitety monitorujące, zespoły zadaniowe, komisje oraz grupy robocze, w których składzie są również przedstawiciele strony społecznej.

Honorowe patronaty

Jedną z form pozafinansowej współpracy z organizacjami pozarządowymi jest przyznawanie honorowych patronatów MRiRW. Patronat jest przyznawany w celu podkreślenia szczególnego charakteru danego przedsięwzięcia. Co do zasady patronaty przyznawane są przedsięwzięciom niekomercyjnym o wysokim poziomie merytorycznym, mającym bezpośredni związek z zakresem działalności oraz wartościami reprezentowanymi przez Ministerstwo. Resort nie obejmuje patronatem przedsięwzięć mogących godzić w jego politykę wizerunkową lub interes państwa, ponadto nie są udzielane patronaty inicjatywom o charakterze komercyjnym, lobbystycznym lub reklamowym. Patronat honorowy może być przyznany przedsięwzięciom, które mają zasięg, rangę oraz znaczenie międzynarodowe, ogólnopolskie lub regionalne. Zasięg lokalny będzie dopuszczalny w szczególnych przypadkach. Decyzja Ministra w sprawie objęcia patronatem honorowym jest podejmowana na podstawie złożonego przez zainteresowanego wniosku, który dostępny jest na stronie internetowej MRiRW. W szczególnych wypadkach Ministerstwo może objąć patronatem przedsięwzięcie organizowane przez podmiot komercyjny lub wyrazić zgodę na udział w Komitecie honorowym takiego przedsięwzięcia, jeżeli gwarantuje ono wysoki poziom merytoryczny, nie jest nastawione bezpośrednio na zysk oraz zostanie uznane za istotne z punktu widzenia polityki informacyjnej i edukacyjnej resortu.

Inne formy pozafinansowej współpracy z sektorem pozarządowym

Obok wymienionych i opisanych powyżej przykładów, MRiRW współpracuje z organizacjami pozarządowymi na zasadach pozafinansowych również poprzez:

- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności przez organy administracji publicznej i organizacje pozarządowe;
- organizację wspólnych konferencji i seminariów;
- prowadzenie bazy danych o organizacjach pozarządowych realizujących dialog społeczny;

- merytoryczne wsparcie dla organizacji pozarządowych;
- inicjowanie lub organizowanie szkoleń poszerzających wiedzę organizacji pozarządowych w zakresie możliwości realizowania zadań publicznych, a także podnoszących umiejętności korzystania ze środków programów pomocowych;
- popularyzacja działalności organizacji pozarządowych na stronach internetowych administracji publicznej i w mediach społecznościowych;
- pomoc organizacjom w nawiązywaniu współpracy z administracją publiczną;
- pomoc w nawiązywaniu współpracy międzynarodowej.

Finansowa

Powierzenie lub wspieranie wykonywania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie (lub dofinansowanie) jego realizacji - otwarte konkursy ofert

MRiRW współpracuje z organizacjami pozarządowymi poprzez wsparcie realizacji zadań publicznych, które odbywa się poprzez organizację otwartych konkursów ofert. Podstawą prawną do ogłoszenia jest art. 13 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Realizacja programów finansowanych ze środków UE (Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020)

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 nie ma możliwości finansowania zadań publicznych w rozumieniu przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego. Natomiast m.in. organizacje pozarządowe mogą aplikować o środki pomocowe w ramach poszczególnych instrumentów PROW 2014-2020, na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych, jak i związanych z transferem wiedzy i działalnością informacyjną z zakresu PROW 2014-2020, jeśli spełnią warunki kwalifikowalności oraz kryteria wyboru określone w Programie.

Rola komórek organizacyjnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie kontaktów z organizacjami pozarządowymi

Departament Współpracy Międzynarodowej

Prowadzi sprawy związane ze współpracą międzynarodową, w tym w zakresie przygotowywania analiz i informacji nt. współpracy z zagranicą w obszarze rolnictwa.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć:

- identyfikacji rynków będących w sferze potencjalnego zainteresowania polskiej branży rolno-spożywczej (ze względu na realne zainteresowanie importerów rynku docelowego określonymi polskimi produktami, z uwzględnieniem oceny ekonomicznych perspektyw i realnej możliwości lokowania na tych rynkach polskiej produkcji),
- identyfikacji barier w dostępie do rynków a także utrudnień, z jakimi spotykają się polscy eksporterzy sektora rolno-spożywczego na danym rynku.

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich

Realizuje zadania Ministra w zakresie rozwoju obszarów wiejskich oraz nadzoru nad Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa nie objęte zakresem działania innych departamentów.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi polega na zaangażowaniu takich podmiotów w proces legislacyjny, tj. na przesyłaniu do zaopiniowania, w ramach konsultacji publicznych, projektów rozporządzeń w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach niektórych typów operacji objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

W procesie konsultacji publicznych uwzględnia się, zgodnie z art. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, wszystkie podmioty, których działalność dotyczy aspektów związanych z rozwojem rolnictwa i obszarów wiejskich.

Departament Gospodarki Ziemią

Realizuje zadania dotyczące gospodarki ziemią, wspierania przemian struktury agrarnej i rewindykacji nieruchomości rolnych, planowania przestrzennego, ochrony gruntów rolnych, geodezji rolnej, klasyfikacji gruntów, melioracji i inżynierii wodnej, technicznych środków produkcji dla rolnictwa, kształtowania infrastruktury technicznej wsi, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, w tym biomasy na cele energetyczne, zestawiania potrzeb jednostek podległych lub nadzorowanych na niektóre wydatki majątkowe oraz ewidencjonowania i kontroli ich wykorzystania.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć:

- oceny rozwiązań prawnych umożliwiających wykorzystanie biomasy pochodzenia rolniczego na cele energetyczne,
- produkcji i wykorzystania biogazu rolniczego,
- utrzymywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych przez spółki wodne.

Departament Rynków Rolnych

Realizuje zadania dotyczące regulacji rynków rolnych w ramach Wspólnej Polityki Rolnej, statystyki rolnej, rolniczej informacji rynkowej, restrukturyzacji przetwórstwa rolno-spożywczego, jakości handlowej żywności, normalizacji w rolnictwie i przetwórstwie rolno-spożywczym, spółdzielczości rolniczej i grup producentów rolnych, informacji i promocji dotyczącej rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych, rejestracji i ochrony oznaczeń geograficznych, a także podległości Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych nie objęte zakresem działania innych departamentów.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi oprócz konsultowania projektów krajowych aktów prawnych (w ramach opisanych wyżej w części ogólnej konsultacji publicznych) jest prowadzona w zakresie:

- zasięgania opinii dotyczących dokumentów (projekty aktów prawnych, wytyczne, stanowiska krajowe) z zakresu znakowania żywności opracowywanych na poziomie UE;
- zasięgania opinii nt. projektów aktów prawnych i innych dokumentów związanych z prawem żywnościowym w zakresie zagadnień należących do kompetencji resortu zdrowia, ale wpływających na poszczególne branże przemysłu spożywczego (wspieranie Głównego

Inspektoratu Sanitarnego np. opracowanie definicji i zebranie danych szczegółowych dot. surowych produktów mięsnych z długą tradycją wytwarzania w kraju, do których w przepisach UE mogło zostać przyjęte pozwolenie na stosowanie azotynu sodowego – tatar, metka, biała kiełbasa i golonka);

- zasięganie opinii nt. niektórych projektów aktów prawnych przedkładanych do notyfikacji przez inne państwa UE, w przypadku gdy istnieje możliwość naruszenia zasad swobodnego przepływu towarów;
- prowadzenia konsultacji aktów prawnych i dokumentów strategicznych oraz organizacji spotkań/seminariów w obszarze promocji produktów rolno-spożywczych.

Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii

Realizuje zadania dotyczące weterynaryjnej ochrony zdrowia publicznego, ochrony zdrowia zwierząt, jakości i higieny pasz, ochrony zwierząt oraz hodowli zwierząt gospodarskich.

W ramach współpracy Departamentu z organizacjami pozarządowymi prowadzone są konsultacje projektów aktów prawnych opracowanych przez Departament.

Departament Hodowli i Ochrony Roślin

Realizuje zadania dotyczące hodowli roślin i nasiennictwa, nadzoru fitosanitarnego i ochrony roślin, rejestracji środków ochrony roślin, nawożenia i oceny wpływu na środowisko glebowo-wodne, rejestracji nawozów i środków wspomagających uprawę roślin, jakości zdrowotnej materiału biologicznego, ochrony zasobów genowych, roślin zmodyfikowanych genetycznie oraz rolnictwa ekologicznego.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi Departamentu dotyczy:

- konsultacji projektów aktów prawnych – zakres konsultacji uzależniony jest każdorazowo od obszaru regulowanego projektowanym aktem prawnym,
- merytorycznej współpracy z Radą do spraw Rolnictwa Ekologicznego, a także obsługi organizacyjnej techniczno-biurowej Rady - uchwały Rady oraz sprawozdania roczne z jej działalności udostępniane są na stronach internetowych Ministerstwa.

Departament Płatności Bezpośrednich

Prowadzi sprawy m.in. związane z opracowywaniem dokumentów i projektów aktów prawnych:

- regulujących zasady i tryb przyznawania oraz wypłaty płatności bezpośrednich oraz przejściowego wsparcia krajowego, a także regulujących funkcjonowanie systemu redukcji płatności bezpośrednich, w zakresie zasady wzajemnej zgodności,
- regulujących krajowy system ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
- w zakresie wybranych działań PROW 2004-2006 (Zalesianie gruntów rolnych), PROW 2007-2013 (Zalesianie gruntów rolnych oraz zalesianie gruntów innych niż rolne, Program rolnośrodowiskowy) i PROW 2014-2020 (Inwestycje w rozwój obszarów leśnych i poprawę żywotności lasów, Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, Rolnictwo ekologiczne, Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami).

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć: konsultacji publicznych projektów aktów prawnych dotyczących ww. tematyki, organizacji spotkań w zakresie tematyki związanej z realizacją działań będących w kompetencji Departamentu (w tym grup roboczych).

Departament Strategii Analiz i Rozwoju

Departament realizuje zadania dotyczące koordynacji realizacji krajowych strategii rozwoju, strategii EUROPA 2020, udziału w pracach dotyczących reform Wspólnej Polityki Rolnej oraz analiz wpływu polityk UE i polityk krajowych na polskie rolnictwo i obszary wiejskie, nauki oraz doradztwa rolniczego.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć opracowywania i konsultacji dokumentów strategicznych oraz wypracowywania i wdrażania rozwiązań w zakresie zmian Wspólnej Polityki Rolnej, nauki oraz doradztwa rolniczego.

Departament Finansów

Realizuje zadania dotyczące planowania i dysponowania środkami finansowymi w częściach budżetu państwa 32, 33 i 35 oraz środkami finansowymi pochodzącymi z funduszy UE przeznaczonymi na rozwój rolnictwa, obszarów wiejskich i rynków rolnych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć: przekazywania do zaopiniowania projektów aktów prawnych oraz uczestnictwa przy udzielaniu dotacji, a następnie ich rozliczaniu na podstawie konkursów przeprowadzanych przez departamenty merytoryczne.

Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw działań związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Realizuje zadania związane z obsługą organizacyjną, techniczną i kancelaryjno-biurową Pełnomocnika Rządu do spraw działań związanych z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć: konsultacji Pełnomocnika Rządu z organizacjami pozarządowymi w celu przedstawienia i wypracowania rozwiązań zmierzających do przeciwdziałania skutkom wystąpienia ASF.

Biuro Administracyjno – Budżetowe

Realizuje zadania dotyczące spraw finansowych, budżetowych, administracyjnych, zaopatrzenia, obsługi technicznej oraz ochrony przeciwpożarowej w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a także zapewnia administrowanie siecią teleinformatyczną.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć: obsługi współorganizowanych z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi konferencji i spotkań roboczych.

Biuro Pomocy Technicznej

BPT prowadzi sprawy związane z powołaniem Grupy Roboczej ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW) – organu pomocniczego Ministra w zakresie funkcjonowania KSOW, w skład którego wchodzi przedstawiciele jednostek regionalnych oraz podmiotów działających na rzecz

rozwoju obszarów wiejskich na poziomie krajowym, w tym organizacji pozarządowych. BPT odpowiada za powoływanie i odwoływanie przez Ministra przedstawicieli podmiotów wchodzących w skład Grupy. Przedstawiciel BPT jest członkiem tego organu, a także powołanych przez niego dwóch grup tematycznych: ds. podejścia LEADER oraz ds. innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, w składach których są m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi odbywa się w ramach ww. Grupy Roboczej i grup tematycznych i dotyczy wymiany wiedzy i doświadczeń dotyczących realizacji projektów związanych z rozwojem obszarów wiejskich oraz opiniowania dokumentów istotnych dla wdrażania KSW (plan działania, plany operacyjne, informacje i sprawozdania z realizacji tych planów).

Departament Spraw Społecznych i Oświaty Rolniczej

Realizuje zadania Ministra dotyczące zabezpieczenia społecznego rolników, aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców wsi, rozwoju przedsiębiorczości, rynku pracy, bezpieczeństwa i higieny pracy, oświaty rolniczej, ochrony dziedzictwa kulturowego wsi, a także współpracy ze związkami zawodowymi, organizacjami społeczno-zawodowymi rolników oraz samorządem rolniczym.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi może dotyczyć:

- realizacji dialogu społecznego poprzez organ pomocniczy – Radę Dialogu Społecznego w Rolnictwie,
- oceny funkcjonowania systemu ubezpieczenia społecznego rolników i konsultacji projektów zmieniających przepisy w zakresie tego systemu oraz wymiany informacji na temat dostępności dla rolników i mieszkańców wsi pozaubezpieczeniowych instrumentów zabezpieczenia społecznego,
- współpracy na rzecz rozwoju i promocji turystycznych funkcji obszarów wiejskich – m.in. w ramach porozumienia z Polską Federacją Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”,
- zapewnienia dialogu społecznego z samorządem rolniczym, związkami zawodowymi rolników indywidualnych, społeczno-zawodowymi organizacjami rolników i organizacjami pozarządowymi sektora rolnego,
- realizacji zadań publicznych związanych z wyrównywaniem szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich.

Priorytetowe zadania publiczne

Program współpracy MRIRW z organizacjami pozarządowymi określa współpracę resortu z partnerami społecznymi w następujących obszarach priorytetowych:

WSPÓLNA POLITYKA ROLNA I WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA – poprawa i stabilizacja warunków ekonomicznych rolnictwa, zachowanie jak największej liczby gospodarstw rodzinnych i zapewnienie im równych warunków konkurencji na Jednolitym Rynku.

OPŁACALNA PRODUKCJA ROLNA ORAZ BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI – zwiększenie konkurencyjności gospodarki rolno-żywnościowej.

ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH – zrównoważony rozwój obszarów wiejskich – włączenie obszarów wiejskich w obieg gospodarki europejskiej.

POLITYKA SPOŁECZNA – aktywna polityka społeczna wobec wsi i rolnictwa.

INSTYTUCJE, ADMINISTRACJA, PROGRAMOWANIE I FINANSOWANIE – sprawne i efektywne funkcjonowanie administracji publicznej, instytucji i organizacji działających na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich, racjonalne programowanie i zapewnienie finansowania.

EDUKACJA I WIEDZA NA OBSZARACH WIEJSKICH – stworzenie warunków dla rozwoju edukacji na obszarach wiejskich oraz ciągłego upowszechniania wiedzy wśród jej mieszkańców.

Okres realizacji Programu

Program współpracy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z organizacjami pozarządowymi jest programem wieloletnim i będzie realizowany w latach 2018-2020.

Sposób realizacji Programu

Program współpracy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2018-2020 będzie realizowany poprzez działania opisane w części dotyczącej Form współpracy.

Realizacja Programu będzie monitorowana przez Departament Spraw Społecznych i Oświaty Rolniczej w MRiRW na podstawie pisemnych informacji/sprawozdań składanych przez merytoryczne komórki do dnia 10 marca roku następującego po danym roku realizacji programu, na podstawie których przygotowywane będą sprawozdania z realizacji Programu. Ministerstwo będzie ogłaszać w Biuletynie Informacji Publicznej corocznie do dnia 30 kwietnia sprawozdanie z realizacji Programu za rok poprzedni.

Wysokość środków planowanych na realizację Programu

Realizacja Programu w latach 2018-2020 nie będzie wiązała się z poniesieniem przez MRiRW dodatkowych kosztów, tj. wykraczających poza założenia planu rzeczowo-finansowego. Działania na rzecz Programu będą podejmowane w ramach zadań własnych komórek organizacyjnych i środków na nie przeznaczonych.

Sposób oceny realizacji Programu

Ocena realizacji Programu będzie opierać się na następujących kryteriach (w perspektywie rocznej):

1. Liczba procesów konsultacji, przeprowadzonych zgodnie z zasadami konsultacji, w których udział wzięły organizacje pozarządowe;
2. Liczba wspartych inicjatyw, w tym otwarte konkursy ofert na realizację zadania publicznego;
3. Liczba patronatów honorowych przyznanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
4. Liczba przeprowadzonych warsztatów/seminariów/konferencji/spotkań organizowanych przez MRiRW, w których uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych;
5. Liczba komitetów, grup, zespołów, rad, projektów, w które zaangażowane są organizacje pozarządowe.

Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji

Pierwszym etapem przy tworzeniu Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi była diagnoza dotychczasowej współpracy. Wstępny zarys projektu Programu został przekazany do poszczególnych komórek organizacyjnych Ministerstwa, celem przeprowadzenia analizy dotychczasowej współpracy tych komórek z partnerami społecznymi, szczególnie pod kątem form prowadzonej współpracy jak i zakresu podmiotowego wspólnie realizowanych działań.

Kolejnym krokiem przy tworzeniu Programu, bardzo istotnym z punktu widzenia wypracowywania modelu przyszłej współpracy, będzie proces rozpoznania oczekiwań i potrzeb interesariuszy. W związku z powyższym założenia do projektu Programu zostaną skierowane do prac Rady Dialogu Społecznego w Rolnictwie, będącego najszerszym w kontekście spektrum działania, organem pomocniczym Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Dyskusja podczas posiedzenia Rady z udziałem przedstawicieli kierownictwa resortu oraz pracowników komórek organizacyjnych MRiRW, pozwoli wyłonić uwagi i propozycje rozwiązań przy tworzeniu projektu Programu, uwzględniające potrzeby partnerów społecznych.

Po przeprowadzonych uzgodnieniach wewnętrznych, oraz dyskusji na poziomie Rady Dialogu Społecznego w Rolnictwie, projekt Programu zostanie skierowany do konsultacji publicznych na okres 21 dni. Dokument zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa.

Po zakończeniu konsultacji Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi przyjmie, w drodze zarządzenia, Program współpracy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2018 – 2020.

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert

W sytuacji, gdy MRiRW zamierza zlecić realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym ogłasza otwarty konkurs ofert, zgodnie z art.13 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Po złożeniu ofert przez organizacje pozarządowe Minister powołuje komisję konkursową, w celu zaopiniowania złożonych ofert. Skład komisji i sposób jej działania reguluje szczegółowo ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.